

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditet i forsikringsforetak

Årsrapportering 2021

DATO:

07.07.2022

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Markedsutvikling	4
3	Livsforsikring	5
3.1	Solvenskapitaldekning	5
3.2	Solvenskapitalkrav	6
3.3	Solvenskapital	10
4	Skadeforsikring	11
4.1	Solvenskapitaldekning	11
4.2	Solvenskapitalkrav	12
4.3	Solvenskapital	13
5	Solvens II – regelverk og metodikk	14

1 Hovedinntrykk

Rapporten gir en oversikt over soliditeten i livsforsikrings- og skadeforsikringsforetakene basert på den årlige Solvens II-rapporteringen per 31. desember 2021. Rapporten inneholder opplysninger om foretakenes solvenskapitalkrav, solvenskapital og solvensdekning, herunder en utvidet omtale av solvenskapitalkravet ettersom detaljerte opplysninger om dette kun fremkommer ved årsrapporteringen. For nærmere informasjon om Solvens II-regelverket, se kapittel 5.

Solvenskapitaldekningen i **livsforsikringsforetakene** samlet ble redusert med 13 prosentpoeng i løpet av 2021, til 231 prosent ved utgangen av 2021. Reduksjonen kommer av en økning i samlet solvenskapitalkrav, samt en reduksjon i solvenskapitalen. Som følge av høyere rentenivå økte solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen fra 198 prosent ved utgangen av 2020 til 216 prosent per 31. desember 2021. Samtlige livsforsikringsforetak tilfredsstilte solvenskapitalkravet.

Markedsrisiko er den største risikoen for livsforsikringsforetakene samlet og utgjorde 59 prosent av basiskravet til solvenskapital. Aksjerisiko, kredittmarginrisiko og renterisiko var de dominerende markedsrisikoene for livsforsikringsforetakene samlet, med henholdsvis 29, 26 og 22 prosent av samlet markedsrisiko.

Solvenssituasjonen i **skadeforsikringsforetakene** samlet er god med en solvenskapitaldekning på 207 prosent ved utgangen av 2021. Soliditeten ble imidlertid noe redusert i 2021. Det skyldes at solvenskapitalkravet økte prosentvis mer enn solvenskapitalen, og det var hovedsakelig aksjerisikoen som økte i perioden. Høyere solvenskapitalkrav for aksjerisiko har sammenheng med at både markedsverdien på aksjeporteføljen og aksjestresset i kapitalkravsregningen økte.

Det er forsikringsrisiko (skade- og helseforsikringsrisiko) som er den største risikoen for skadeforsikringsforetakene samlet sett med 58 prosent av basiskravet til solvenskapital¹. Denne andelen ble noe redusert fra utgangen av 2020.

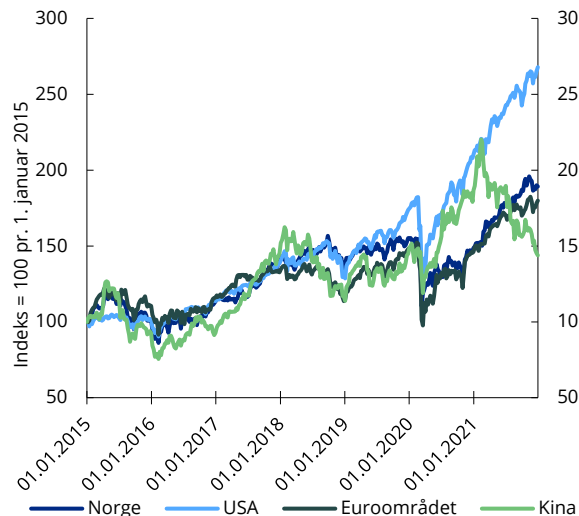
Samtlige skadeforsikringsforetak med unntak av Insr, som senere er avviklet som forsikringsforetak, tilfredsstilte solvenskapitalkravet ved utgangen av 2021.

2 Markedsutvikling

- Det var en positiv utvikling i aksjemarkedene i 2021 etter en betydelig nedgang i 2020 i forbindelse med utbruddet av koronapandemien, se figur 2.1. De lange rentene økte i 2021 og var i gjennomsnitt en del høyere enn i 2020, se figur 2.2. Også den risikofrie rentekurven som benyttes som diskonteringsrente for beregning av forsikringsforpliktelsene i Solvens II økte mye i 2021, se figur 2.3.

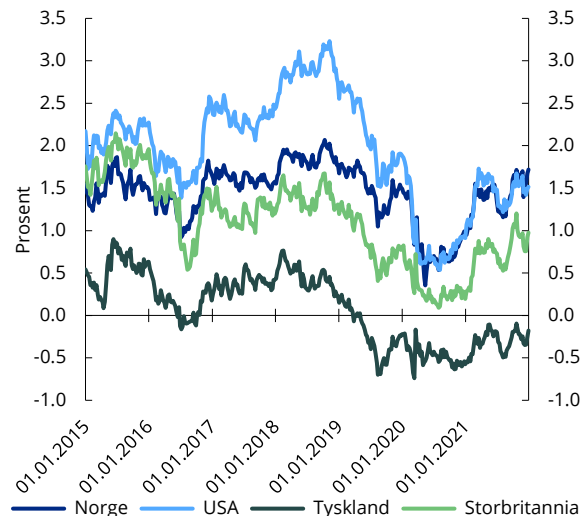
¹ Før diversifiseringseffekter (med unntak av Gjensidiges diversifisering mellom helse- og skadeforsikringsrisiko, se kapittel 4.2).

Figur 2.1 Aksjeindekser (MSCI) for utvalgte områder

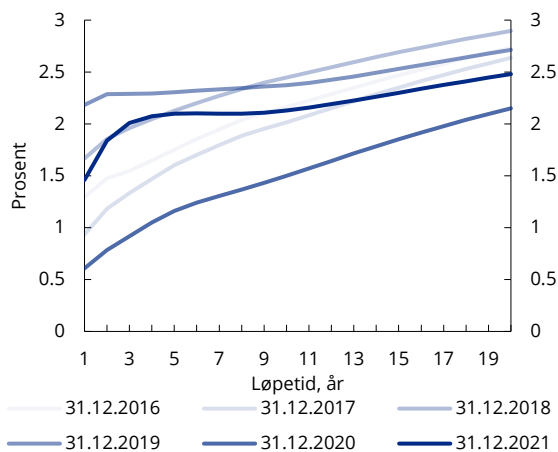
Kilde: Refinitiv Siste observasjonsdato: 30.12.21

Figur 2.2 Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Refinitiv Siste observasjonsdato: 30.12.21

Figur 2.3 Rentekurve i norske kroner i Solvens II med volatilitetsjustering

Kilde: EIOPA

3 Livsforsikring

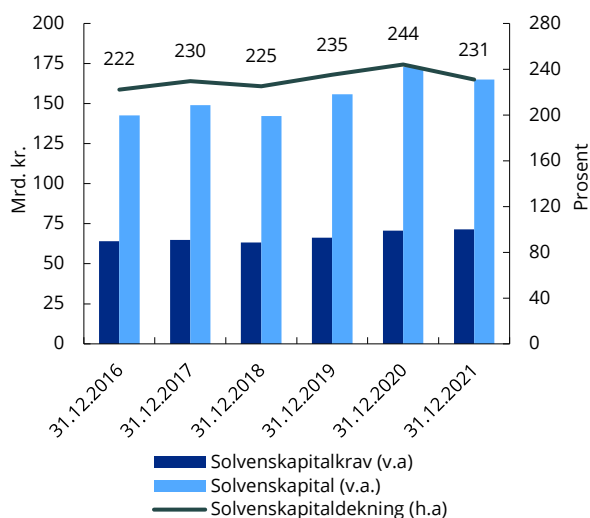
3.1 Solvenskapitaldekning

- Den samlede solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene med bruk av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger² var 231 prosent per 31. desember 2021, hvilket er 13 prosentpoeng lavere enn året før, se figur 3.1. Reduksjonen kommer av en økning i samlet solvenskapitalkrav, samt en reduksjon i solvenskapitalen.

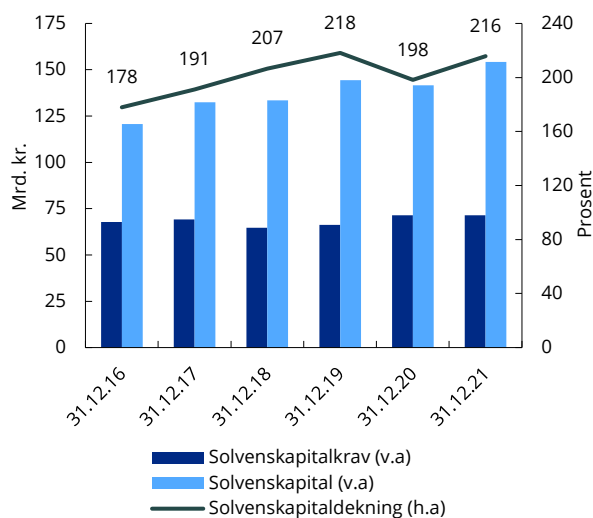
² Se kapittel 5 for en redegjørelse om overgangsregelen.

- Solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen for livsforsikringsforetakene samlet var 216 prosent per 31. desember 2021, en økning på 18 prosentpoeng fra 31. desember 2020, se figur 3.2. Høyere rentenivå i 2021 bidro til å styrke livsforsikringsforetakenes finansielle stilling målt ved solvenskapitaldekningen uten overgangsregelen.
- Høyere rentenivå bidrar til at effekten av overgangsregelen blir redusert. Tre livsforsikringsforetak hadde effekt av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger ved utgangen av 2021. Det er ned fra seks foretak ved utgangen av 2020.

Figur 3.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Figur 3.2 Solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregelen i livsforsikringsforetakene samlet

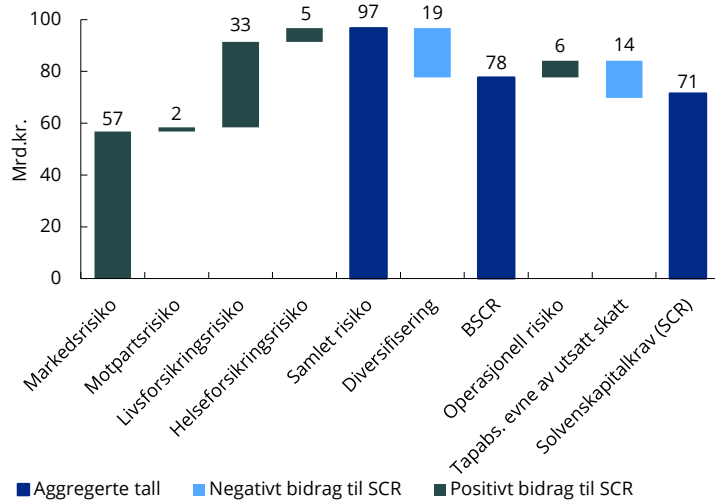

3.2 Solvenskapitalkrav

- Solvenskapitalkravet³ for livsforsikringsforetakene samlet var 71 mrd. kroner ved utgangen av 2021, noe høyere enn ved utgangen av 2020, se figur 3.3 og 3.4.
- Den største risikoen er fortsatt markedsrisiko, som utgjorde 59 prosent av basiskravet til solvenskapital (BSCR) før diversifiseringseffekter, hvilket er ett prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2020. Livsforsikringsrisiko og helseforsikringsrisiko utgjorde henholdsvis 34 og 5 prosent av samlet risiko, begge 1 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2020. Motpartsrisikoen er begrenset, blant annet som følge av høy kredittverdighet hos motpartene.
- Diversifiseringseffektene medførte en reduksjon i summen av de partielle kapitalkravene for de fire risikoområdene på 20 prosent.
- Kapitalkrav for operasjonell risiko beregnes i tillegg til basiskravet til solvenskapital og medførte et påslag på 8 prosent av basiskravet til solvenskapital.
- Tapsabsorberende effekt av utsatt skatt kommer til fradrag og medførte en reduksjon i solvenskapitalkravet på 17 prosent.

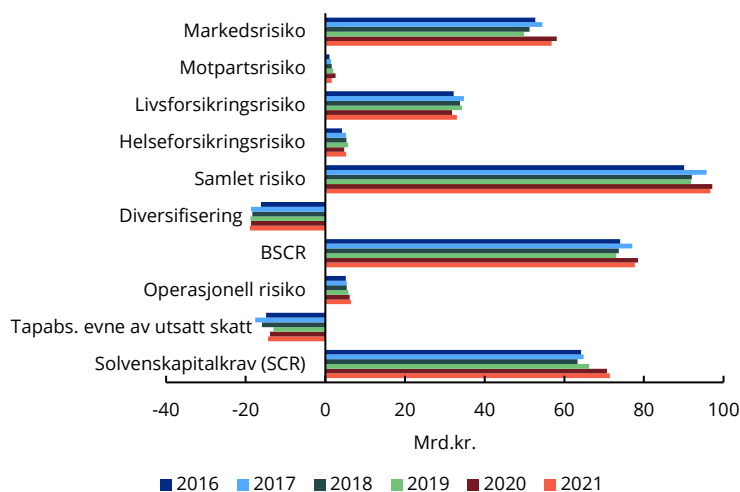
³ Alle kapitalkrav i dette kapittelet er netto kapitalkrav etter justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Det vil si at risiko som dekkes av kunden gjennom reduksjon av tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, bufferfond eller annen fremtidig overskuddstildeling er holdt utenfor.

Figur 3.3 Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2021

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Bidrag til solvenskapitalkravet for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2021

Kilde: Finanstilsynet

Sammensetning av livsforsikringsforetakenes forsikringsforpliktelser

- Forsikring med overskuddsdeling (forsikring med garanterte ytelser), som består av ytelsespensjon og fripoliser, utgjorde 68 prosent av livsforsikringsforetakenes forsikringsforpliktelser ved utgangen av 2021 (målt etter prinsippene i Solvens II). Andelen fripoliseforpliktelser har økt de siste årene, mens forpliktelsene knyttet til annen privat, kollektiv ytelsespensjon har falt. Dette skyldes i stor grad at det utstedes fripoliser når bedrifter lukker sine ytelsesordninger og går over til innskuddspensjon.
- Andelen innskuddspensjon med investeringsvalg har økt betydelig de senere årene, fra 10 prosent ved utgangen av 2010 til 30 prosent ved utgangen av 2021.
- Helseforsikring utgjør i underkant av én prosent av de samlede forsikringsforpliktelsene.

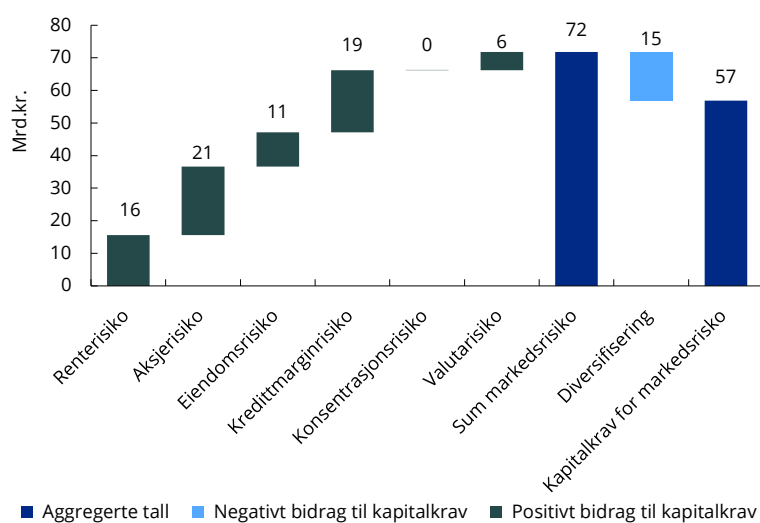
Markedsrisiko

- Solvenskapitalkravet for markedsrisiko var 57 mrd. kroner for livsforsikringsforetakene samlet ved utgangen av 2021, ned fra 58 mrd. kroner ved utgangen av 2020, se figur 3.5 og 3.6. Aksjerisiko

utgjorde det største bidraget til markedsrisiko for livsforsikringsforetakene, etterfulgt av kredittmarginrisiko (spreadrisiko).

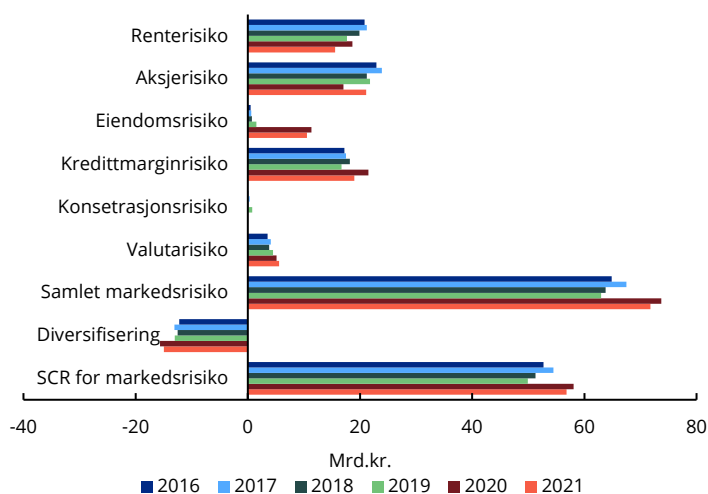
- Aksjerisiko og kredittmarginrisiko utgjorde henholdsvis 29 prosent og 26 prosent av samlet markedsrisiko før diversifisering, som er henholdsvis 6 prosentpoeng høyere og 3 prosentpoeng lavere enn året før. Høyere solvenskapitalkrav for aksjerisiko har sammenheng med at både markedsverdien på aksjeporteføljen og aksjestresset i kapitalkravsberegningen økte i perioden.⁴
- Renterisikoen ble redusert med 4 prosentpoeng til 22 prosent ved utgangen av 2021, mens eiendomsrisiko utgjorde 15 prosent, som er en økning på 1 prosentpoeng fra året før. Lavere solvenskapitalkrav for renterisiko har trolig sammenheng med lavere risiko i forsikringsforpliktelsene som følge av et høyere rentenivå.
- Diversifiseringseffektene medførte en reduksjon i kapitalkravet for markedsrisiko på 21 prosent.

Figur 3.5 Bidrag til solvenskapitalkrav for markedsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2021

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 Bidrag til solvenskapitalkrav for markedsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2021

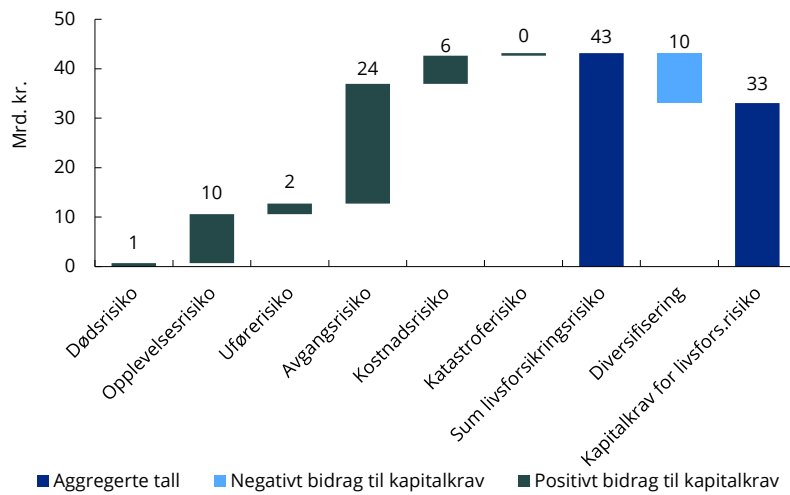
Kilde: Finanstilsynet

⁴ Aksjeprissjokket økte fra 39 prosent for børsnoterte aksjer i OECD-land og 49 prosent for øvrige aksjer per 31. desember 2020 til hhv. 46 og 56 prosent per 31. desember 2021. Justeringsmekanismen i aksjeprissjokket innebærer at sjokket endres fra kvartal til kvartal avhengig av forutgående aksjeprisutvikling, og slik at justeringen er maksimalt +/-10 prosentpoeng fra standardsjokkene på hhv. 39 og 49 prosent.

Livsforsikringsrisiko

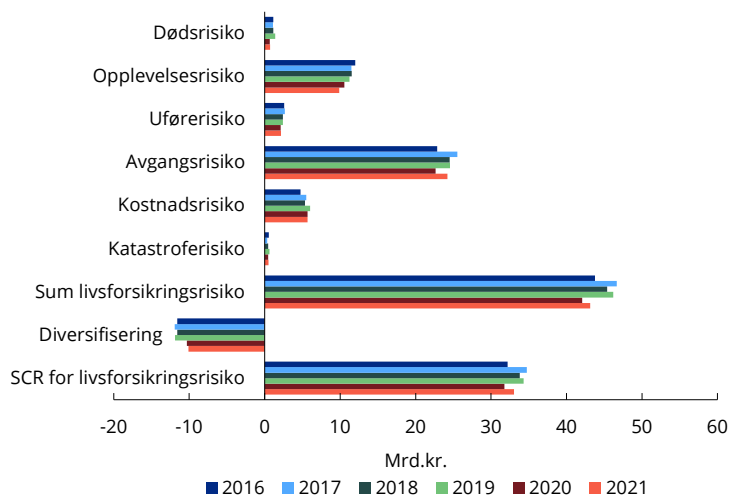
- Solvenskapitalkravet for livsforsikringsrisiko var 33 mrd. kroner for livsforsikringsforetakene samlet ved utgangen av 2021, opp fra 32 mrd. kroner året før, se figur 3.7 og 3.8. Avgangsrisiko, som omfatter risiko for at kundene flytter sine kontrakter, utgjorde den største forsikringsmessige risikoen, med 56 prosent av samlet livsforsikringsrisiko før diversifisering. Avgangsrisiko gjelder produkter der midlene kunden får med seg ved flytting (flytteverdien) er høyere enn de forsikringstekniske avsetningene etter Solvens II, og gjelder blant annet produkter med investeringsvalg og ettårige risikoprodukter.
- Opplevelsesrisiko, som omfatter risiko for at de forsikrede lever lenger enn det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget har tatt høyde for, utgjorde 23 prosent av samlet livsforsikringsrisiko før diversifisering.
- Kapitalkravet for avgangsrisiko økte med 2 prosentpoeng fra utgangen av 2020 og kapitalkravet for opplevelsesrisiko ble redusert tilsvarende.

Figur 3.7 Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsrisiko samlet per 31. desember 2021

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.8 Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2021

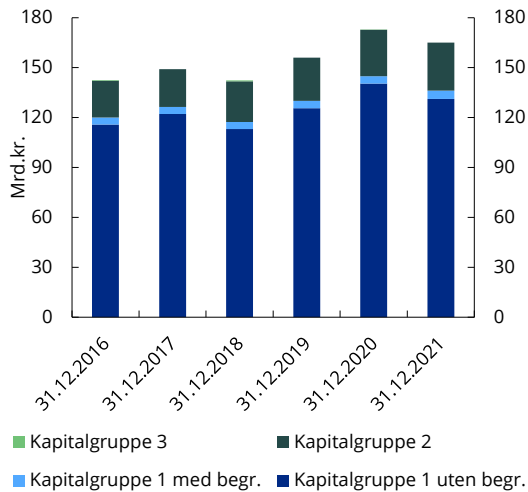

Kilde: Finanstilsynet

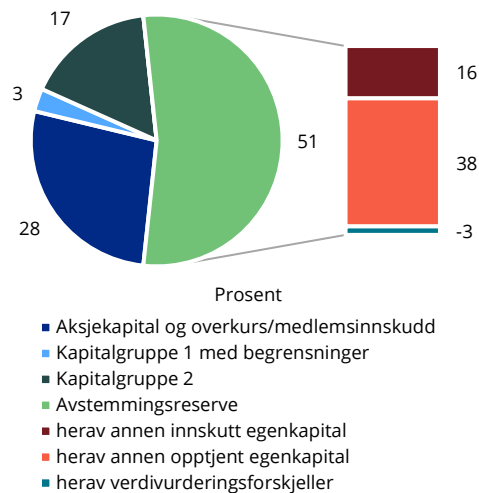
3.3 Solvenskapital

- For livsforsikringsforetakene samlet var solvenskapitalen 165 mrd. kroner ved utgangen av 2021, en økning på 4 prosent fra utgangen av 2020. Solvenskapitalen består i hovedsak av kapital i kapitalgruppe 1, se figur 3.9.

Figur 3.9 Sammensetning av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet

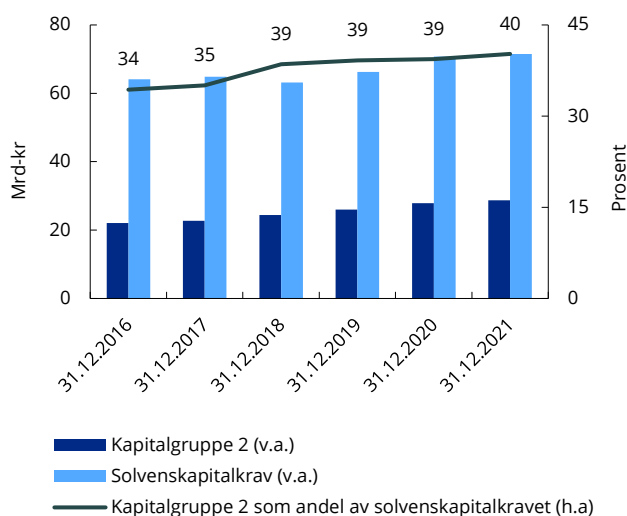

Figur 3.10 Inndeling av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2021. I prosent av den samlede solvenskapitalen

- Sammensetningen av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet illustreres også i figur 3.10. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger, som omfatter aksjekapital og overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak (KLP) og avstemmingsreserven, utgjorde totalt 79 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2021.
- Aksjekapital og overkurs samt medlemsinnskudd utgjorde 28 prosent av solvenskapitalen, en økning på 2 prosentpoeng siden utgangen av 2020. Avstemmingsreserven utgjorde 51 prosent av solvenskapitalen som er en reduksjon på 4 prosentpoeng. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital, annen opptjent egenkapital samt verdivurderingsforskjeller mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen. Ved utgangen av 2021 var verdivurderingsforskjellene negative da verdivurderingen i regnskapsbalansen var høyere enn i Solvens II-balansen. Avstemmingsreserven er mer volatil enn øvrige kapitalposter, ettersom den blant annet reflekterer endringer i Solvens II-verdien av forpliktelsene.
- Kapitalposter som inngår i kapitalgruppe 1 med begrensninger (ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjoner/hybridkapital) utgjorde kun 3 prosent av solvenskapitalen, uendret fra utgangen av 2020.
- Kapital i kapitalgruppe 2 utgjorde 16 prosent, også uendret fra året før. Kapitalgruppe 2 inkluderer ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier, risikoutjevningfondet og supplerende kapital.
- Norske livsforsikringsforetaks samlede solvenskapital består av kapitalposter av god kvalitet, men samtidig har kapital i kapitalgruppe 2 økt fra 34 prosent av solvenskapitalkravet per 31. desember 2016 til 40 prosent ved utgangen av 2021, se figur 3.11.

Figur 3.11 Kapitalgruppe 2 som andel av solvenskapitalkravet

4 Skadeforsikring

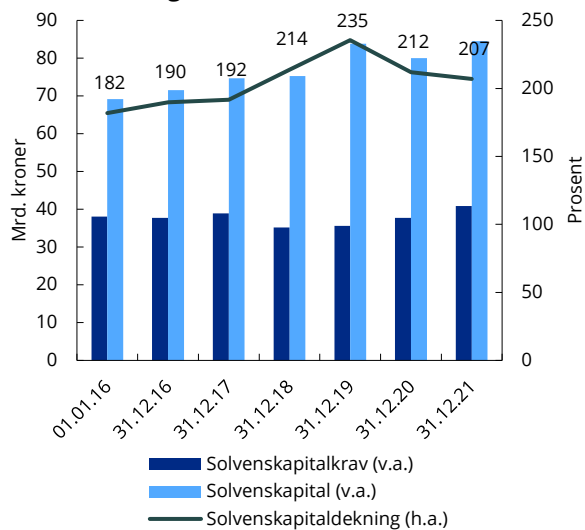
Omtalen omfatter 47 foretak. Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt. Gjensidige Forsikring ASA benytter partiell internmodell for beregning av kapitalkravet til markedsrisiko og forsikringsrisiko.

4.1 Solvenskapitaldekning

- Den samlede solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene var 207 prosent ved utgangen av 2021, fem prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2020, se figur 4.1.
- Solvenskapitalkravet økte med 8 prosent i 2021 til 41 mrd. kroner, mens solvenskapitalen økte med 6 prosent til 85 mrd. kroner.
- Solvenskapitaldekningen varierer betydelig mellom foretakene, se figur 4.2. Insr var i brudd med solvenskapitalkravet og hadde den laveste solvenskapitaldekningen med 47 prosent per 31. desember 2021.⁵

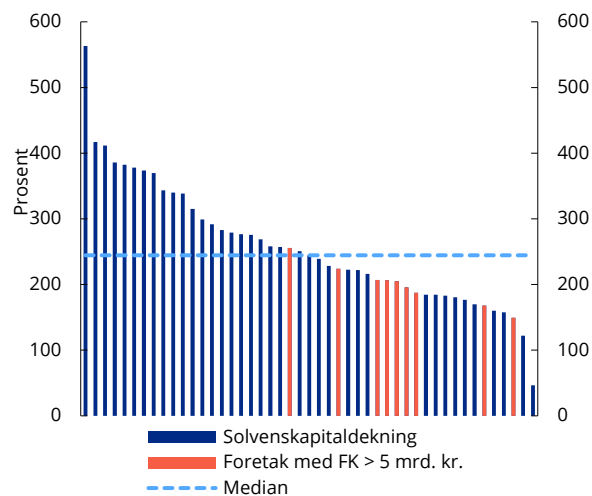
⁵ Insr er senere avviklet som forsikringsforetak.

Figur 4.1 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.2 Solvenskapitaldekning for skadeforsikringsforetak per 31. desember 2021

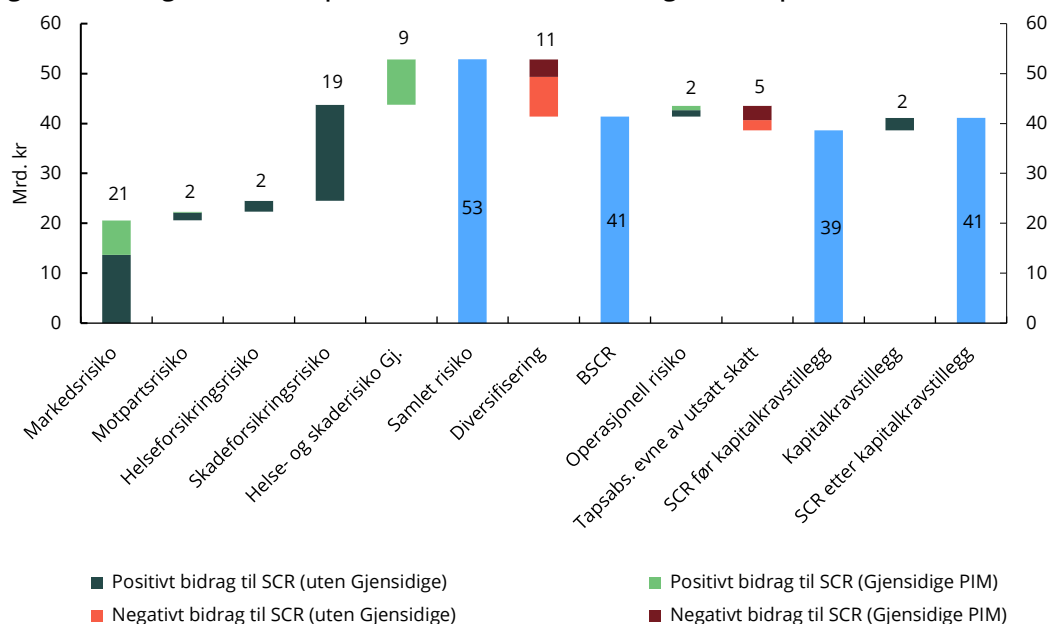

Kilde: Finanstilsynet

4.2 Solvenskapitalkrav

- Det samlede solvenskapitalkravet økte med 3 mrd. kroner i 2021 til 41 mrd. kroner per 31. desember 2021, se figur 4.1. Det skyldes hovedsakelig økt solvenskapitalkrav for markedsrisiko, se nærmere omtale nedenfor.
- Den største risikoen for skadeforsikringsforetakene samlet er forsikringsrisiko (skade- og helseforsikringsrisiko) som utgjorde 58 prosent av basiskravet til solvenskapital (BSCR) før diversifiseringseffekter og kapitalkravstillegg, se figur 4.3. Videre utgjorde markedsrisiko og motpartsrisiko henholdsvis 39 prosent og 3 prosent av BSCR før diversifiseringseffekter og kapitalkravstillegg.
- I Gjensidiges partielle internmodell (PIM) er forsikringsrisiko den største risikoen, etterfulgt av markedsrisiko. I motsetning til forsikringsforetak som benytter standardmetoden til beregning av solvenskapitalkravet, beregner Gjensidige skade- og helseforsikringsrisiko under ett.

Figur 4.3. Bidrag til solvenskapitalkravet for skadeforsikringsforetak per 31. desember 2021

Kilde: Finanstilsynet

- Diversifisering medførte at BSCR for skadeforsikringsforetakene samlet var 22 prosent lavere enn summen av de partielle kapitalkravene for skadeforsikrings-, helseforsikrings-, motparts- og markedsrisiko. Operasjonell risiko utgjorde 6 prosent av solvenskapitalkravet før kapitalkravstillegg.
- Den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt ga en reduksjon i solvenskapitalkravet tilsvarende 8 prosent av BSCR før diversifisering (og 11 prosent av BSCR etter diversifisering).

Markedsrisiko

- Samlet solvenskapitalkrav for markedsrisiko var 21 mrd. kroner før diversifiseringseffekter per 31. desember 2021, opp fra 18 mrd. kroner året før. Økningen skyldes hovedsakelig økt aksjerisiko. Høyere solvenskapitalkrav for aksjerisiko har sammenheng med at både markedsverdien på aksjeporteføljen og aksjestresset i kapitalkravsregningen økte i perioden.⁶
- Skadeforsikringsforetakene har i hovedsak investeringer i rente- og aksjemarkedene, hvilket bidrar til at aksjerisiko og kredittmarginrisiko (spreadrisiko) utgjorde de største andelene av markedsrisikoen før diversifisering, med henholdsvis 40 prosent og 18 prosent. Renterisiko utgjorde 11 prosent av solvenskapitalkravet for markedsrisiko før diversifisering. For skadeforsikringsforetakene er renterisiko ved renteøkning større enn ved en rentenedgang.

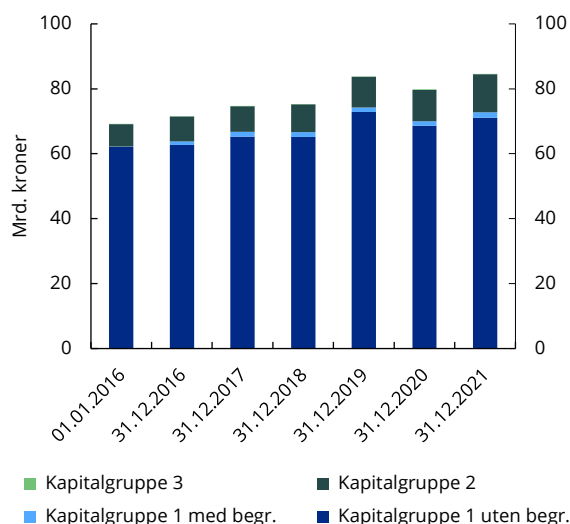
4.3 Solvenskapital

- For skadeforsikringsforetakene samlet var solvenskapitalen til å dekke solvenskapitalkravet 85 mrd. kroner ved utgangen av 2021, seks prosent høyere enn ved utgangen av 2020. 42 av 47 skadeforsikringsforetak økte solvenskapitalen i perioden.

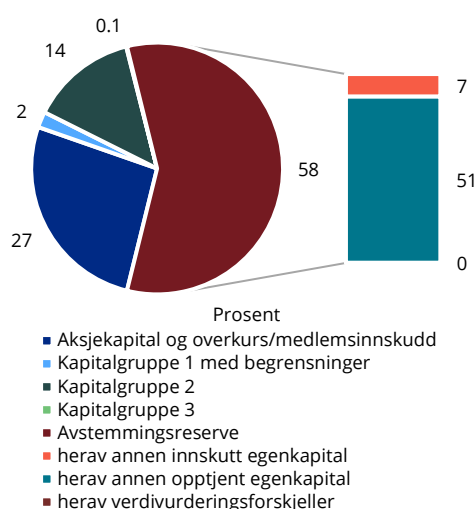
⁶ Aksjeprissjokket økte fra 39 prosent for børsnoterte aksjer i OECD-land og 49 prosent for øvrige aksjer per 31. desember 2020 til hhv. 46 og 56 prosent per 31. desember 2021. Justeringsmekanismen i aksjeprissjokket innebærer at sjokket endres fra kvartal til kvartal avhengig av forutgående aksjeprisutvikling, og slik at justeringen er maksimalt +/-10 prosentpoeng fra standardsjokkene på hhv. 39 og 49 prosent.

- Solvenskapitalen består i hovedsak av kapital i kapitalgruppe 1, se figur 4.4. Det er mindre endringer i sammensetningen fra året før. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger, som omfatter aksjekapital og overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og avstemmingsreserven, utgjorde totalt 84 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2021, ned fra 86 prosent året før. Kapital i kapitalgruppe 2 (naturskadekapital og ansvarlige lån) utgjorde 14 prosent, opp to prosentpoeng fra utgangen av 2020.
- Sammensetningen av solvenskapitalen illustreres også i figur 4.5. Avstemmingsreserven utgjorde 58 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2021. Den består av annen innskutt egenkapital, annen opptjent egenkapital samt verddivurderingsforskjeller mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen. Avstemmingsreserven er mer volatil enn øvrige kapitalposter, ettersom den blant annet reflekterer endringer i Solvens II-verdien av forpliktelsene.
- Kapitalposter som inngår i kapitalgruppe 1 med begrensninger (ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjoner/hybridkapital) utgjorde kun 2 prosent av solvenskapitalen.
- Kun et fåtall av skadeforsikringsforetakene har rapportert solvenskapital i kapitalgruppe 3 (eiendeler ved utsatt skatt) og dette utgjør marginale beløp.

Figur 4.4. Sammensetningen av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet

Figur 4.5. Inndeling av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet (i prosent av den samlede solvenskapitalen) per 31. desember 2021

5 Solvens II – regelverk og metodikk

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). Dette er referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak er i brudd med kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Solvenskapitalkravet beregnes i risikomoduler og undermoduler, hvor resultatene aggregeres opp til et samlet krav ved bruk av korrelasjonsmatriser, som reflekterer antatt samvariasjon mellom de ulike risikoene i stressede situasjoner. Risikoene som hensyntas er markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Det foretas en justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil kompenseres gjennom lavere utsatt skatteforpliktelse eller høyere utsatt skattefordel. For livsforsikringsforetak foretas det i tillegg en justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil belastes kunden i form av lavere fremtidig bonus (f.eks. tap av tilleggsavsetninger), og dermed ikke direkte påvirker livsforsikringsforetakets kapital.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Ansvarlig kapital

Den ansvarlige kapitalen består av basiskapital og supplerende kapital. Basiskapitalen består av differansen mellom verdien av eiendelene og verdien av forpliktelser og eventuell ansvarlig lånekapital. Supplerende kapital er kapital som kan kalles inn for å dekke tap. Dette kan blant annet være innkalt, men ikke innbetalt kapital, garantier eller lignende. Supplerende kapital kan bare medregnes i den ansvarlige kapitalen når tilsynsmyndighetene har gitt eksplisitt godkjenning til dette.

Den ansvarlige kapitalen deles inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 er kapital av beste kvalitet og kan dekke ethvert tap til enhver tid. Dette omfatter aksjekapital, overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og en avstemmingsreserve. Avstemmingsreserven beregnes med utgangspunkt i differansen mellom eiendeler og forpliktelser på Solvens II-balansen der man gjør fradrag for kapitalelementer som allerede er medregnet som ansvarlig kapital for å unngå dobbelttelling. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital og annen opptjent egenkapital i regnskapet med tillegg av forskjeller i verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser mellom Solvens II-balansen og regnskapsbalansen. Utover disse kapitalpostene er det enkelte kapitalposter som kan medregnes som kapitalgruppe 1, men med begrensninger. Dette gjelder ansvarlige lån som er omfattet av overgangsregelen og fondsobligasjonslån. Kapitalgruppe 2 er kapital av svakere kvalitet og inkluderer bl.a. ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier (herunder løpetid på minimum 10 år), risikoutjevningfondet til livsforsikringsforetakene, naturskadepital for skadeforsikringsforetak samt supplerende kapital. Dette er kapital som ikke nødvendigvis dekker ethvert tap (risikoutjevningfondet og naturskadepital), den kan være tidsbegrenset (ansvarlige lån) og supplerende

Soliditet i forsikringsforetak

kapital må kalles inn for å dekke tap. Kapital i kapitalgruppe 3 er av svakest kvalitet og inkluderer blant annet utsatt skattefordel.

Det er krav til sammensetningen av solvenskapitalen og minstekapitalen. Minst 50 prosent av solvenskapitalkravet skal dekkes av kapital i kapitalgruppe 1. Det er også et krav om at kapitalposter i kapitalgruppe 3 maksimalt kan utgjøre 15 prosent av solvenskapitalkravet. Minstekapitalkravet kan kun dekkes av kapital i kapitalgruppe 1 og 2, hvorav kapitalgruppe 1 må utgjøre minst 80 prosent. I tillegg kan fondsobligasjonskapital og ansvarlige lån som omfattes av overgangsbestemmelsen utgjøre inntil 20 prosent av kapitalen i kapitalgruppe 1. Dette gjelder ved beregningen av både solvenskapital- og minstekapitaldekningen.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032. Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger kan ha særlig stor betydning for foretak med en høy andel fripoliser, da disse vil få vesentlig høyere verdi på forsikringsforpliktelsene under Solvens II enn under Solvens I. Med et fallende rentenivå vil denne differansen øke, mens den reduseres ved et økende rentenivå.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]